

Зоологічні конференції на Луганщині 2000–2014 років

Ігор Загороднюк

Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка (Луганськ)
e-mail: zoozag@ukr.net

ZAGORODNIUK, I. Zoological conferences in Luhansk Oblast in 2000–2014. — The history of zoological conferences held in Luhansk Oblast during the last 15 years is considered. The first of them was the 7th Theriological School, which was held by the famous Luhansk fauna researcher Oleksandr Kondratenko in the spring of 2001 in the Provalsky steppe on the topic "Mammals of open areas". Later, in the autumn of 2005, the activity continued with two conferences dedicated to the memory of O. Kondratenko: the conference of the series "Research of birds of the Siversky Donets basin", and the 12th Theological School. Later conferences were held with more regularity and with an increase in their frequency, but with a decrease in duration. In general, the following meetings were held: two therioschools, three conferences of the cycle "Birds of the Siversky Donets Basin", two "Day of the Zoological Museum", three conferences of the cycle "Dynamics of Biodiversity". Proceedings of most conferences were published in separate collections of scientific papers, some of them were included in other related publications.

Вступ

Луганщина, попри славу дослідницьку історію 1920–1970-х років, освячену іменами Макса Штама, Бориса Вальха, Георгія Модіна, Івана Сахна та інших славних дослідників природи сходу України (Загороднюк 2013а), останню третину ХХ ст. залишалася мовчазним регіоном та білою плямою на карті наших знань. І дуже прикро, але той край або виганяв дослідників (зокрема М. Штама, М. Умнова, В. Талицького, Б. Вальха, Г. Модіна, врешті й автора), або не давав їм довгого життя (В. Лесничий, В. Сулик, О. Кондратенко, В. Денщик, Л. Лесняк). Ну або взагалі стирав їх з історії, як сталося зі здобутками Івана Сахна, зокрема й створеними ним кафедрою зоології та Зоологічним музеєм, що було повністю стерто з пам'яті і що через майже півстоліття забуття спробував виправити автор (Загороднюк 2009, 2011).

Окремі яскраві проблески, звісно, були завжди, але це, скоріше, було винятком. І в кожному разі ніяк не позначалося на увазі до цього краю з унікальними й неймовірно мальовничими й багатими на раритетні види тварин Донецьким кряжем, Проваллям, Мертвим Дінцем, Кременськими лісами, Придінцівськими піщаними аренами, Старобільськими байрачними степами, заплавами і річищами Айдару, Деркулу та інших річок. А цінності краю описано не раз: хохулі, сліпачки, бабаки, вухаті їжачки та інші унікальні види.

Найяскравішим і найуспішнішим дослідником і знавцем фауни Луганщини був і є, на переконання автора, Віталій Ветров, переважно орнітолог, учень Сергія Панченка, а його вихованець Олександр Кондратенко став справжньою зіркою теріології сходу. Пам'яті О. Кондратенка присвячено книгу «Теріофауна на сході України» (Теріофауна 2006; Приходько & Резнік 2006).

З появою Олександра Кондратенка пов'язана фактично вся конференційна історія луганської зоології, починаючи з організованої за його найактивнішої участі навесні 2001 року VIII Теріошколи. Надалі цю естафету продовжено конференціями 2005–2014 років, всі за участі автора як ініціатора таких зібрань та голови відповідних оргкомітетів. Значну підтримку у процесі цих конференційних справ надавали члени екоклубу «Корсак», трансформованого 2007 року в Лабораторію «Корсак» (Лабораторія екології тварин та біогеографії при ЛДПУ). Здобутки Лабораторії, зокрема й конференційні, викладено в описі її діяльності з нагоди її 5-річчя (Загороднюк & Колесніков 2012).

Теріологічні школи (2001, 2005)

VIII Теріологічна школа, що мала назву «Свавці відкритих просторів», відбулася в околицях заповідного відділення «Провальський степ», на базі рекреаційного центру «Королівські скелі» 13–18 травня 2001. З цієї конференції по суті й починається вся сучасна конференційна історія луганської зоології. Школу організовано за ініціативою автора, проте за найактивнішої участі Олександра Кондратенка, який спромігся захопити цією ідеєю і дирекцію та колектив Луганського природного заповідника, і обласне управління екології. Організаторами від заповідника, окрім О. Кондратенка, стали директор ЛПЗ В. Борозенець та співробітники заповідного відділення «Провальський степ» О. Ушаков та А. Бондаренко. Звіт про школу вміщено в Теріологічному бюлетені з матеріалами цієї школи (Загороднюк 2005).

Саме на цій школі в практику теріологічних конференцій було введено розробку логотипа у форматі графічного резюме, який відбивав особливості поточної конференції — її назву, час і місце проведення та вид-символ. Видом-символом поза конкурсом став бабак, оскільки він був на емблемі (на той час правдоподібно неофіційній) Луганського природного заповідника. Цим логотипом (рис. 1) започатковано традицію створювати подібні емблеми для всіх подальших теріологічних шкіл-семінарів.

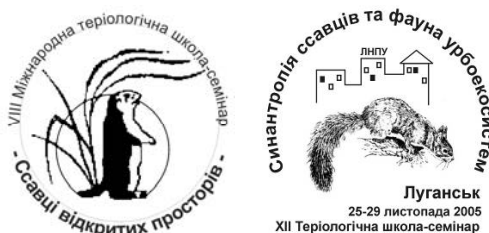

Рис. 1. Логотипи Теріологічних шкіл на Луганщині: ліворуч — логотип VIII Теріошколи, що проходила в Провальському степу навесні 2001 р. (автори: О. Кондратенко та І. Загороднюк); праворуч — логотип XII Міжнародної Теріологічної школи-семінару (автори: І. Загороднюк та В. Клоєв).

XII Теріологічна школа була проведена в самому Луганську, на базі Луганського педінституту 25–29 листопада 2005 р., її темою було обрано відповідно «міську» проблематику — «Синантропія ссавців та фауна урбоекосистем». Організатором виступив автор спільно з екоklubом «Корсак», а надто за активної участі таких молодих колег, як Сергій Глотов, Олександр Резнік, Віталій Ключев, Оксана Приходько, а також колеги з Ужгорода Юлії Зізди. Власне, нею і було підготовлено розгорнутий звіт про школу (Зізда *et al.* 2006). Школа стала можливою завдяки неймовірно потужній підтримці декану природничо-географічного факультету ЛДПІ Віктора Дреля та співробітників кафедри біології М. Колеснікова, С. Фоміна, С. Литвиненка та Г. Євтушенко, а також директора біостанції в Ново-Ілленко Л. Лисечка, які надали потужні організаційні та інші ресурси. Величезну участь у пошуку ресурсів надав Віктор Сіренко (заповідник «Кам'яні Могили») та залучений ним фонд «Зелена планета» і його керівник Наталія Зубицька.

XII школа була присвячена пам'яті Олександра Кондратенка. На школі зібралось близько 70 учасників із 17 закладів України та Білорусі, протягом 5 днів відбулося 10 сесій, присвячених різним аспектам синантропізації фауни. Відбулися також щовечірні круглі столи і кілька традиційних заходів (Зізда *et al.* 2006): інформаційний ярмарок, нові імена в теріології, екскурсія на біостанцію з польовим заняттям та юшкою на березі річки Деркул. Матеріали цієї Теріошколи видано окремим випуском в серії «Праці Теріологічної школи», під назвою «Фауна в антропогенному середовищі» (Фауна... 2006).

На логотипі використано зображення вивірки (див. рис. 1) як прикладу синантропізації фауни і одночасно збереження природних комплексів у міському середовищі; також це ще й об'єкт досліджень Юлії Зізди і подарунок їй від Оргкомітету за натхненну роботу з організації школи; врешті Юлія стала й автором звіту про цю важливу й пам'ятну зустріч (Зізда *et al.* 2006).

Дослідження та охорона птахів басейну Дінця (2005, 2010, 2013)

XIII конференція Міжрегіональної робочої групи з вивчення птахів басейну Сіверського Дінця (РГСД) відбулася 23–25 вересня 2005 року в Луганську, на базі Луганського педагогічного університету. Зустріч було присвячено пам'яті О. Кондратенка (екоklubом Корсак був зроблений пам'ятний стенд). Засідання проходили на Природничо-географічному факультеті університету, польові екскурсії і круглі столи — на біостанції «Ново-Ілленко». Матеріали конференції увійшли до ювілейного 10 випуску праць Робочої групи, що має назву «Птахи басейну Сіверського Дінця» (Птицы 2007).

XVII («16» за альтернативними підрахунками) конференція РГСД відбулася в Луганську 8–10 жовтня 2010 р. (тривала 3 дні). Базою її проведення так само був Луганський національний університет: перший день в самому університеті, два наступні — засідання, польові заняття, екскурсії та круглі столи на біостанція «Іванівка» (Загороднюк 2013b).

Рис. 2. Вступне засідання 13 конференції «Дослідження та охорона птахів басейну Сіверського Дінця» (Луганськ, 23.09.2005 р.). Фото автора.

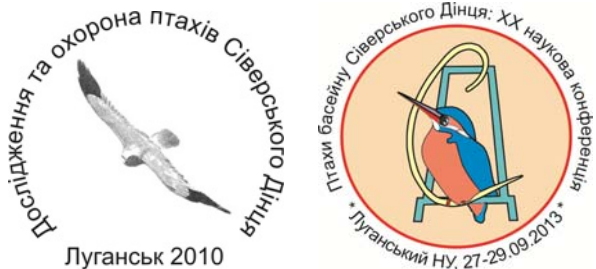

На емблемі конференції 2010 р. — лунь степовий (рис. 3). Цей вид ми обрали для емблеми як один з найбільш рідкісних в Україні і такий, що символізує типове для сходу України степову фауну, маючи й назву «степовий».

Найскладнішою була підготовка третьої для Луганська і ювілейної для РГСД конференції — двадцятої. До неї готувалися не тільки місця засідань — було поновлено емблему Робочої групи і на її основі розроблено емблему, яка прикрашала як папки учасників та роздаткові матеріали, включно із пам'ятними наклейками, так і входи до корпусів університету та місця наших локацій. До зустрічі було підготовлено матеріали з історії Робочої групи, включно з колекціями фотографій, електронним комплектом збірників та розвідкою з історії РГСД. Останнє було узагальнено у форматі повноцінної статті в орнітологічному журналі «Беркут», в якій відтворено всю хронологію конференцій і бібліографію видань РГСД (Загороднюк 2013b).

XX ювілейна конференція «Дослідження та охорона птахів басейну Сіверського Дінця» відбулася 27–29 вересня 2013 р. за тією ж адресою — в Луганському університеті, так само за участі автора в оргкомітеті. Її пленарна частина (перший день роботи) відбулася в університеті, а польова частина пройшла в рекреаційному центрі ЛНУ «Іванівка», як у самому університеті (перший день роботи), так і на біостанції в рекреаційному центрі ЛНУ «Іванівка» (Антрацитівський район). Проведена нами XX Конференція РГСД виявилася останньою в цьому циклі, наступну зустріч зупинила війна.

Рис. 3. Емблеми орнітологічних конференцій в Луганську: XIII та XX конференцій «Дослідження птахів басейну Сіверського Дінця». Рисунок виготовлено Тетяною Шуповою; автором з її дозволу цей логотип оцифровано і використано для логотипу ювілейної XX зустрічі.

День Зоологічного музею (2012, 2013)

Перша наукова конференція «День Зоологічного музею» відбулася в Луганську 23 листопада 2012 р. Її ініціатором виступила Лабораторія «Корсак», що об'єднує зоологів Луганського національного університету, та створена нею при Зоологічному музеї Музейна рада (3.10.2012). До оргкомітету входили: Г. Євтушенко, І. Загороднюк (голова), Т. Комісова¹, С. Литвиненко, С. Філіпенко, С. Фомін; студенти С. Ребров, В. Шепітько, Ю. Фурсова та ін. Конференцію присвятили 40-річчю створення сучасної експозиції ЗМ ЛНУ, що посилило увагу керівництва до нашої ініціативи. Зібрання проходило в Зоологічному музеї та в суміжній Великій лекційній аудиторії № 551. Її програма включала 4 сесії та екскурсію. Загалом у роботі конференції взяли участь близько 45 учасників та бл. 30 студентів луганських вузів.

Опис конференційних подій та фотографії з засідань представлено в огляді історії зоології в Луганському університеті (Загороднюк 2013b) та у звіті про цю конференцію (Загороднюк & Філіпенко 2014). Прес-служба ЛНУ забезпечила значну медієву підтримку і численні публікації про подію.

Наступного року відбулася друга зустріч, що пройшла в Луганському національному університеті 22.11.2013 р. Програма включала три сесії з 14 доповідями, екскурсію та круглий стіл. Конференція включала 5 основних заходів: 1) вітальна сесія (з оглядом подій останнього року), 2) сесія «Загальні питання музеології», 3) екскурсія до Зоологічного музею з розповіддю про унікальні експонати, 4) сесія «Стан зоологічних колекцій в Луганську», 5) круглий стіл з питань розвитку Зоологічного музею ЛНУ.

Рис. 4. Фотографії, пов'язані з Зоологічним музеєм ЛНУ та конференцією «День Зоологічного музею»: Сергій Литвиненко — завідувач ЗМЛУ (фото 04.02.2010); одні з перших препаратів ЗМ в новому корпусі (переїзд музею був 1972 р.) — Н. Лебедева та С. Котлік (фото 23.11.2012); титульна сторінка обкладинки праць конференції цього циклу (2014).

¹ Завідувачка кафедри біології, якій був підпорядкований Зоомузей, і загалом приязна людина.

Третьої зустрічі вже не було. Вірніше, група луганських зоологів восени 2014 року зустрілася в Зоологічному музеї Національного науково-природничого музею НАН України в Києві. Там і було проведено невеличку нараду започаткованої нами 2012 року луганської музейної ради, яка вирішила, що головним поточним завданням є видання матеріалів луганських конференцій циклу «День зоологічного музею». Врешті, за підтримки дирекції ННПМ та зоологів різних установ це видання впорядковано і видано в останні дні 2014 року під назвою «Зоологічні колекції та музеї» (Загороднюк 2014).

Динаміка біорізноманіття (2012, 2013, 2014)

Один з найпотужніших і загалом найуспішніших луганських природничих проєктів, організований Лабораторією «Корсак» ЛНУ. Цю ідею ми виношували упродовж кількох років, розуміючи, що тема рідкісних видів з її переповненими «червоними» списками, тема безкінечних антропогенних і кліматичних змін середовища та тема дедалі все більшої навали чужорідних видів — три теми в одному спільному проєкті «Динаміка біорізноманіття» — мають стати головною увагою науковців і суспільства. Але не як окремі недостатньо усвідомлені або, навпаки, достатньо «заїжджені» три різні теми, а як єдина нова парадигма, яка має захопити думки всіх і стати задачею всіх дослідників біорізноманіття. Тим паче, що 2012 року виповнювалося 20 років прийняття міжнародної Конвенції про біологічне різноманіття.

Перша зустріч відбулася навесні 2012 р. (19–21.04.2012) в ЛНУ ім. Тараса Шевченка та на його біостанції (емблема на рис. 5). У робочій групі з підготовки конференції були Галина Євтушенко (ЛНУ), Віталій Форощук (Східноукраїнський університет імені В. Даля), Сергій Глотов (Луганський природний заповідник), Віталій Клюєв (Державне управління ОНПС), Микита Перегрим (Ботанічний сад імені О. Фоміна), Тетяна Косогова (Луганський аграрний університет). Голова оргкомітету — Ігор Загороднюк (ЛНУ). Разом заслухано 55 доповідей 73 учасників з понад 40 установ та організацій.

За підсумками цієї конференції було впорядковано збірник праць (рис. 6), з надією його продовжити і переростити у серію тематичних видань. Він отримав назву конференції: «Динаміка біорізноманіття 2012». Попри все, його було видано на найвищому рівні — з повною редакційною підготовкою, гарним макетуванням у стилі першокласних наукових збірників, з ISBN, видавництвом, друком зошитами і твердою палітуркою. Обсяг його — 252 сторінки, на яких у 7 розділах вміщено 78 матеріалів 103 авторів.

Після цієї Першої конференції циклу «Динаміка біорізноманіття» відбулася шикарна презентація її підсумків та видання її праць, що пройшла в ректорській залі ЛНУ за участі ректорату і наукового відділу університету і з неймовірною медійною підтримкою та подальшими численними публікаціями про цю проблематику. Початок теми був неймовірно ефективним. І сподівання також, що і визначило успіх наступних двох зустрічей.

Рис. 5. Логотипи луганських конференцій циклу «Динаміка біорізноманіття»: ліворуч — емблема Першої конференції 2012 р., праворуч — одна з емблем 2013 р., для «молодіжної» частини форуму (сесії першого дня).

Рис. 6. Обкладинка першого (і наразі останнього) випуску наукових праць циклу «Динаміка біорізноманіття» (2012, автор обкладинки — І. Загороднюк) та частина групи учасників III конференції «Динаміка біорізноманіття» 2014 р. на екскурсії в Проваллі (фото С. Фомина).

II наукова конференція «Динаміка біорізноманіття» відбулася так само яскраво, за участі багатьох фахівців з різних куточків Луганщини, суміжних та віддалених регіонів України. Її проведено в ЛНУ імені Тараса Шевченка та його навчально-польовому таборі упродовж трьох днів, 25–27.04.2013 р. На конференції представлено 48 доповідей. Конференція включала 5 основних заходів: 1) Сесія «Загальні питання моніторингу біоти» (3 пленарні доповіді), 2) сесія студентів та магістрантів «Екосистеми» (17 доповідей), 3) сесія «Структура та динаміка зооценозів» (10 доповідей), 4) сесія «Екомережа та динаміка фітоценозів» (16 доповідей), 5) секція «Теренові заняття» на біостанції «Ново-Ільєнко» (2 теренові заняття, 26–27.04.2013).

2014 рік почався напружено, проте ми ще встигли провести весняну конференцію «Динаміка БР», включно з прийомом дальніх гостей (Одеса, Харків, Київ, Донецьк) і виїздом до заповідника Провальський степ, де учасники провели незабутні екскурсії, польові заняття та круглі столи протягом двох днів 26–27 квітня. Попри блокпости, брак пального, ризику арештів та велику соціальну напругу ця конференція пройшла успішно й цікаво. Без перебільшення: всі, хто прибув на конференцію, були в захваті від всіх її подій.

Таблиця 1. Хронологія зоологічних форумів в Луганську у 2000–2014 роках

Рік	Повна дата	Конференція
2001	13–18 травня 2001 р. (6 днів)	VIII Теріологічна школа-семинар «Савці відкритих просторів», «Провальський степ» (Загороднюк 2005)
2005	25–29 листопада 2005 р. (5 днів)	XII Теріологічна школа-семинар «Синантропія ссавців та фауна урбоекосистем»; Луганськ, ЛНУ та біостанція «Ново-Ільєнко» (Зізда <i>et al.</i> 2006)
2005	23–25 вересня 2005 р. (3 дні)	XIII («12») конференція РГСД; Луганськ, ЛНУ та біостанція «Ново-Ільєнко» (Загороднюк 2013 <i>b</i>)
2010	8–10 жовтня 2010 р. (3 дні)	XVII («16») конференція РГСД, Луганськ, ЛНУ та рекреаційний центр «Іванівка» (Загороднюк 2013 <i>b</i>)
2012	19–21.04.2012 р. (3 дні)	Динаміка біорізноманіття 1, Луганськ, ЛНУ та біостанція «Ново-Ільєнко»
2012	23 листопада 2012 р. (1 день)	День Зоологічного музею (I конференція), ЛНУ (Загороднюк & Філіпенко 2014)
2013	25–27 квітня 2013 р. (3 дні)	II конференція циклу «Динаміка біорізноманіття», Луганський національний університет та «Ново-Ільєнко»
2013	22.11.2013 р. (1 день)	День Зоологічного музею 2: Луганський національний університет
2013	27–29 вересня 2013 р. (3 дні)	XX конференція РГСД, ЛНУ та рекреаційний центр «Іванівка» (Загороднюк 2013 <i>b</i>)
2014	26–27 квітня 2014 р. (2 дні)	Динаміка біорізноманіття 3: Луганський національний університет та польові заняття у «Проваллі»

Післямова

За 10 років розвитку зоологічних досліджень на Луганщині зоологічною спільнотою, в її числі й автором, за активної участі трьох дослідницьких груп — зоологів Луганського природного заповідника, зоологів кафедр біології та садово-паркового господарства і екології та Зоологічного музею Луганського університету, еколого-туристичного клубу Корсак та за посильної участі окремих «позасистемних» фахівців (В. Ветров, В. Форощук, В. Денщик, С. Панченко) спільнота спромоглася розвинути активність, яка включала спочатку одне, а надалі й два зоологічні зібрання на рік.

Це був період творчого піднесення в усіх напрямках — і в організаційній роботі, і в розвитку дослідницьких проектів, і залученні ресурсів, особливо Луганського університету (біостанція та рекреаційний центр ЛНУ, Зоологічний музей, мультимедійний центр, дослідницькі проекти університету). Значною мірою цьому сприяло приязне ставлення всього керівництва ВУЗу, надто проректора з інформаційних технологій О. Меньяйленка, проректора з дослідної роботи Д. Ужченка, проректора з господарської частини О. Бабічева. Значною мірою це добродійне ставлення і загалом потужний рух і потужний дух розвивалися завдяки всебічному сприянню декана Природничо-географічного факультету ЛНУ Віктора Дреля, який у співпраці з ректоратом активно допомагав розвитку досліджень та всіх форм нашої активності — від отримання

доступу до інтернету чи медійних потенціалів університету до дозволів на використання біостанцій та отримання транспорту.

2014 рік все перекреслив. Значна частина колег опинилася в евакуації, окремі — на блок-постах та фронтах війни; були й такі, що потрапили «на підвал». Вмить було зруйновано все, включно з біостанцією Ново-Ілленко. Припинилися і започатковані конференції.

Дякуючи київським колегам, а надто проф. І. Ємельянову, директору ННПМ, який всі роки був офіційним науковим консультантом Лабораторії «Корсак», та його заступниці з наукової роботи О. Червоненко, накопичені Лабораторією матеріали останніх двох конференцій «День зоологічного музею» було доопрацьовано, розширено участю інших колег та видано як збірник наукових праць «Зоологічні колекції та музеї». Це видання було підготовлено вже в ННПМ і до нього увійшла 31 зоологічна праця (Загороднюк 2014). Частину праць з архіву Лабораторії (близько 8–9) було передано до *Вісника ННПМ* і видано на його сторінках. Щонайменше 12 праць увійшло у поточний випуск *Novitates Theriologicae* — всі вони були підготовлені або започатковані у аналізований період для відповідних збірників конференцій.

Сумно визнати, але все започатковане на останні 15 років на Луганщині кануло в Лету. Включно і з тими незабутніми 10 роками, які авторові пощастило працювати в колективі натхненних і талановитих дослідників, магістрантів, аспірантів та доцентів луганських університетів, заповідників, біостанцій та лабораторій, санепідемстанцій та рибінспекцій, лісових і мисливських господарств, інших установ, пов'язаних із дослідженням природи або природокористуванням. Тепер це в минулому, без шансів на відновлення. Ті крихітні спроби відновити дослідження, що мають місце тепер, не можна навіть порівнювати з тим, що було до 2014 р. Було би добре, якби вдалося просто зберегти набуте упродовж всієї попередньої історії — колекції, бібліотеки, музеї, заповідники. Годі казати про втрачені колективи, лабораторії, наукові школи, традиції і, звісно, наукові конференції, яким присвячено цей огляд.

Подяки

Щиро дякую колегам, які сприяли написанню цього огляду, редагуванню тексту та добору ілюстрацій, зокрема К. Очеретній, С. Філіпенку, С. Фоміну, С. Харчуку.

Моя величезна подяка всім тим, з ким довелося брати участь в організації цих конференцій, надто С. Глотову, В. Дрелю, Г. Євтушенко, С. Заїці, В. Клюєву, М. Колеснікову, О. Кондратенку, М. Коробченко, Т. Косооговій, Л. Лисечку, С. Литвиненку, В. Морозу, О. Кучер, О. Резніку, С. Філіпенку, С. Фоміну, В. Форощуку, П. Форощуку.

Література

Загороднюк, І. 2005. Звіт про Школу-семинар «Свавці відкритих просторів». *Novitates Theriologicae*, 5 (Свавці відкритих просторів), 87–90. <https://bit.ly/35pGwD>

Загороднюк, І. В. 2009. Зоологический музей Луганского национального университета: история, научная и образовательная ценность. *Известия Музейного фонда им. А. А. Браунера*, 6 (4): 1–8.

- Загороднюк, І. В. 2011. Іван Сахно та розвиток зоології й музейної справи на Луганщині: історичні розвідки. *Вісник Національного науково-природничого музею*, № 9: 69–89.
- Загороднюк, І. (ред.). 2012. *Динаміка біорізноманіття 2012*: зб. наук. пр.. Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», Луганськ, 1–252. ISBN 978-966-617-297-9.
- Загороднюк, І., М. Колесніков. 2012. Лабораторія «Корсак»: підсумки п'яти років діяльності. *Динаміка біорізноманіття 2012*. Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», Луганськ, 246–249.
- Загороднюк, І. В. 2013 а. Кафедра зоології. *Факультет природничих наук: шляхами зростання*. За ред. В. Д. Дяченка, О. О. Кисельової, А. О. Климова. Луганськ, Елтон-2, 142–173.
- Загороднюк, І. В. 2013 б. Дослідницька мережа «Міжрегіональна робоча група з вивчення птахів басейну Сіверського Дінця»: до 20-ліття створення та діяльності (1993–2013). *Беркут*, 22 (1): 68–74.
- Загороднюк, І. (ред.). 2014. *Зоологічні колекції та музеї*. Національний науково-природничий музей НАН України. Київ, 1–156.
- Загороднюк, І., С. Філіпенко. 2014. Наукова конференція «День Зоологічного музею»: звіт про роботу та резолюція (23.11.2012). *Зоологічні колекції та музеї*. За ред. І. Загороднюка, Національний науково-природничий музей НАН України. Київ, 148–150.
- Зізда, Ю., А. Дулицький, О. Приходько. 2006. XII Теріологічна школа-семинар «Синантропія ссавців та фауна урбоєкосистем». *Праці Теріологічної Школи*, 7: 344–347. <https://bit.ly/2LW17IK>
- Приходько, О., О. Резнік. 2006. Пам'ятні події та видання, пов'язані з Олександром Кондратенко. *Праці Теріологічної Школи*, 7: 340–343.
- Птиці, 2007. *Птиці басейна Северського Донця. Випуск 10*. (Матеріали XIII–XIV совещаний «Изучение и охрана птиц бассейна Северского Донца»). Под ред. И. А. Кривицкого и др. Харьков, 1–172.
- Теріофауна, 2006. *Теріофауна сходу України (пам'яті Олександра Кондратенка)*. За ред. І. Загороднюка. Національний науково-природничий музей та Українське теріологічне товариство НАН України. Луганськ, 1–352. (Серія: Праці Теріологічної Школи; Випуск 7).
- Фауна, 2006. *Фауна в антропогенному середовищі*. За ред. І. Загороднюка. Національний науково-природничий музей та Українське теріологічне товариство НАН України. Луганськ, 1–245. (Серія: Праці Теріологічної Школи; Вип. 8). ISBN 966-02-3986-6. (pdf)

Резюме

ЗАГОРДНЮК, І. Зоологічні конференції на Луганщині 2000–2014 років. — Розглянуто історію зоологічних конференцій на Луганщині упродовж останніх 15 років. Першою з них її найбільш знаковою стала 7 Теріологічна школа-семинар, яка була проведена відомим луганським дослідником фауни Олександром Кондратенком навесні 2001 року у Провальському степу за темою «Савці відкритих просторів». Надалі активність продовжилася восени 2005 року двома конференціями, присвяченими пам'яті О. Кондратенка, — конференцією циклу «Дослідження птахів басейну Сіверського Дінця», та 12 Теріологічною школою. Надалі конференції йшли з більшою регулярністю і зі зростанням їх частоти, проте зменшенням тривалості. Загалом проведено дві теріошколи, три конференції циклу «Птахи басейну Сіверського Дінця», дві — «День зоологічного музею», три — циклу «Динаміка біорізноманіття». Матеріали більшості конференцій видано окремими збірниками наукових праць, окремі увійшли до інших суміжних видань.